

rodič

VÍTAME VÁS

Regionálne stretnutie

1. Úvodné slovo a privítanie
2. Uvedenie do problematiky
3. Predstavenie projektu Silný hlas osamelých rodičov
4. Prezentácia výsledkov dotazníka o situácii osamelých rodičov
5. Dáta v Európe - Predstavenie Výskumu Parlamentného inštitútu Národnej rady Slovenskej republiky
6. Vízia organizácie JEDEN RODIČ, n. o. na roky 2024-2025
7. Svedectvo jednorodiča
8. Diskusia a networking

Jednorodičovské domácnosti

**Jednorodič
slovenský**
(*monoparentus slovakus*)

Jednorodič je dospelá osoba, ktorá žije s nezaopatreným dieťaťom alebo deťmi v spoločnej domácnosti a v tejto domácnosti nežije s manželkou, manželom, partnerom alebo partnerkou, s ktorým by spoločne vychovávali deti.
Viac na: [Kto je jednorodič – JEDEN RODIČ n.o.](#)

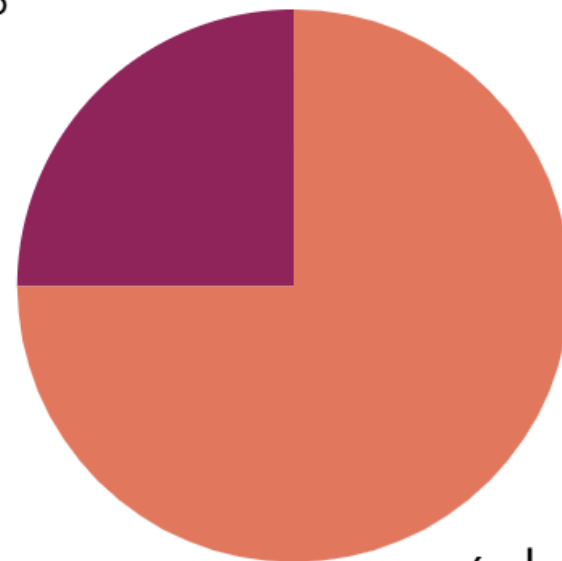
Jednorodičovské domácnosti

Z 1,4mil. domácností na SR
je 25% jednorodičovských

357 tis. domácností a 510 tis. detí

Ľudí žijúcich v jednorodičovských
domácnosti je takmer ako seniorov

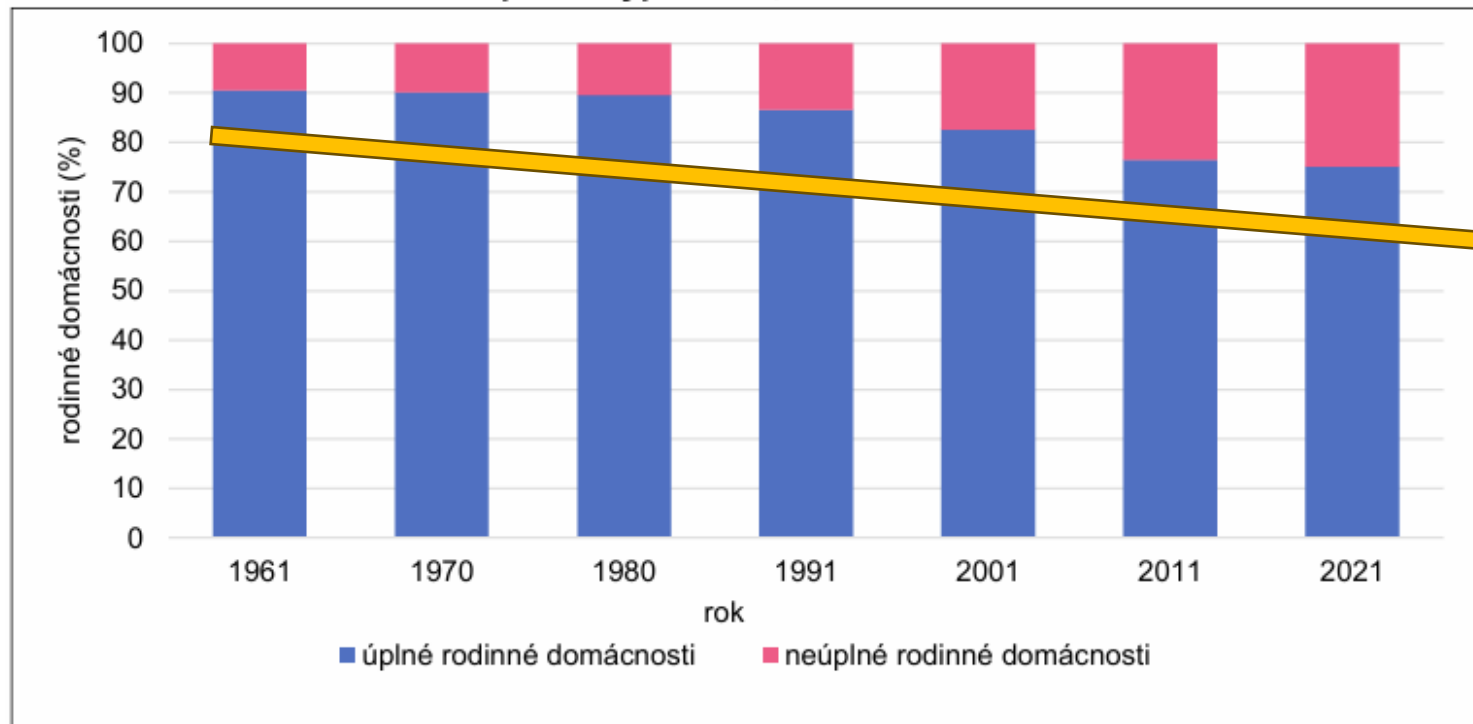
neúplné rodiny
25%

úplné rodiny
75%

Jednorodičovské domácnosti

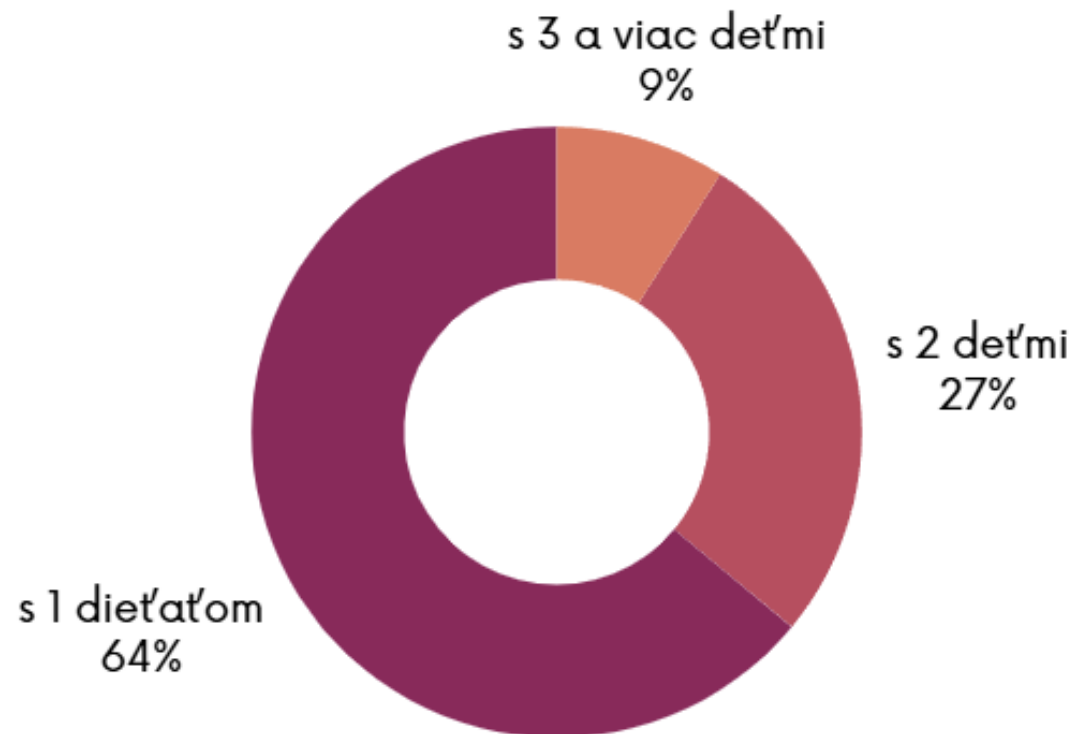
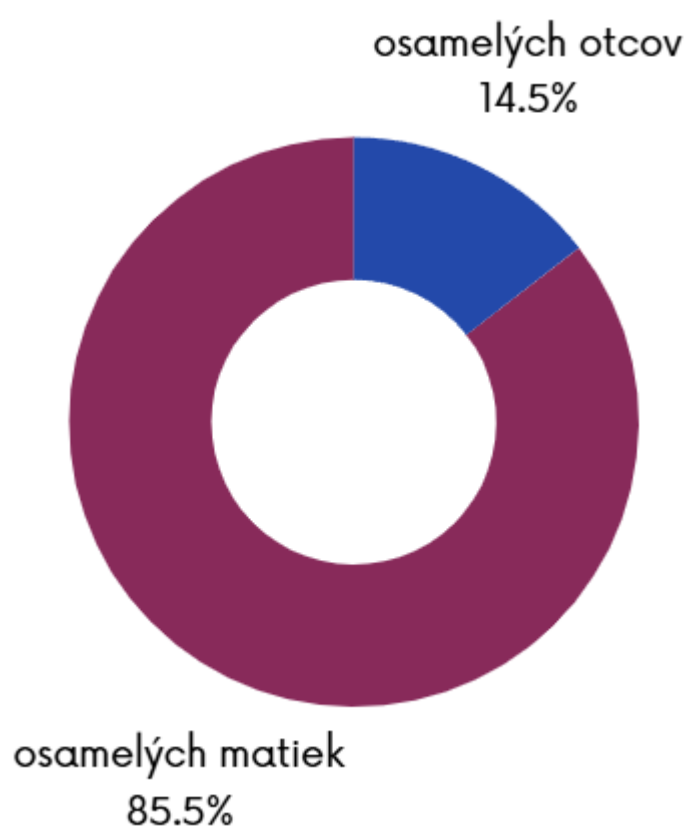
G 3.1.1 Rodinné domácnosti podľa typu v SR, 1961 – 2021

Zjavný nárast, 25% všetkých domácností sú neúplné rodiny

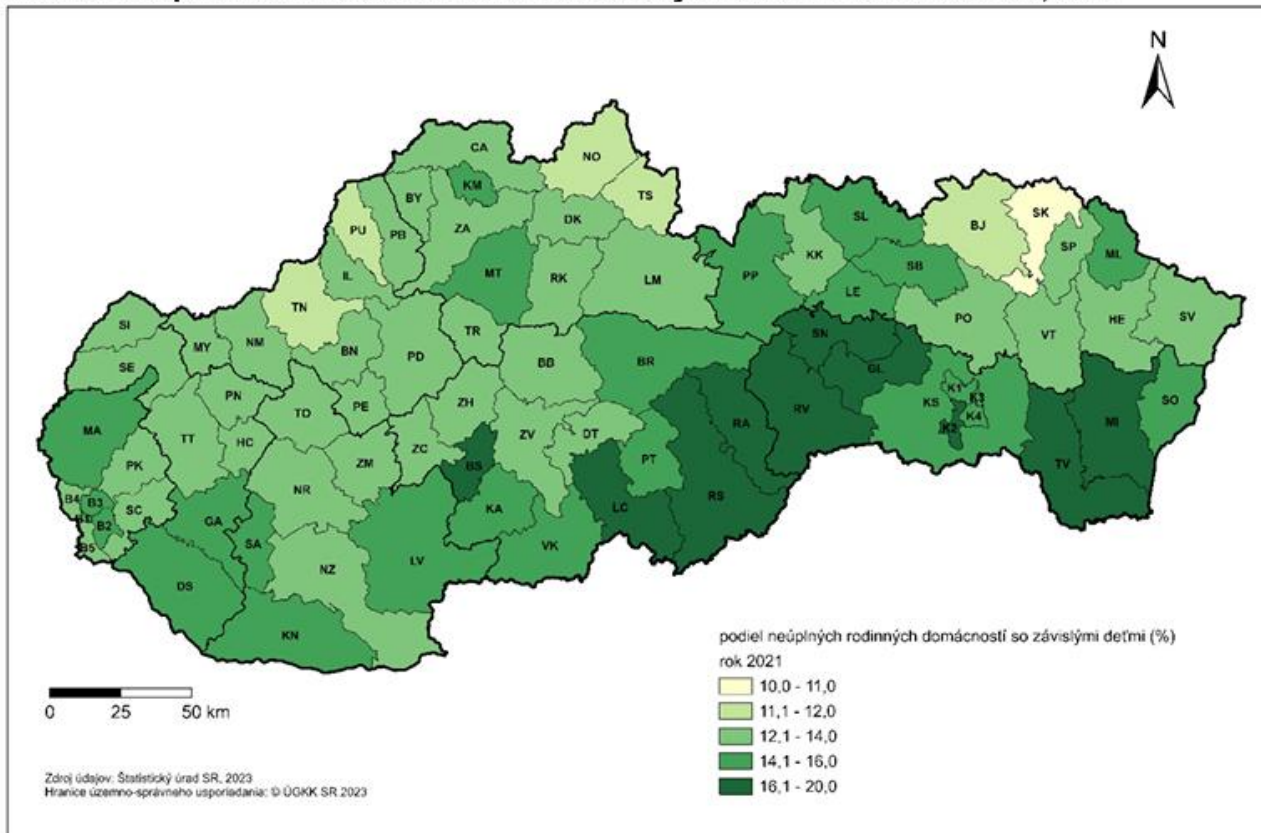
Počet neúplných rodín so závislými deťmi je 6-násobný oproti roku 1961

Jednorodičovské domácnosti

Jednorodičovské domácnosti

M 3.2.6 Neúplné rodinné domácnosti so závislými deťmi v okresoch SR, 2021

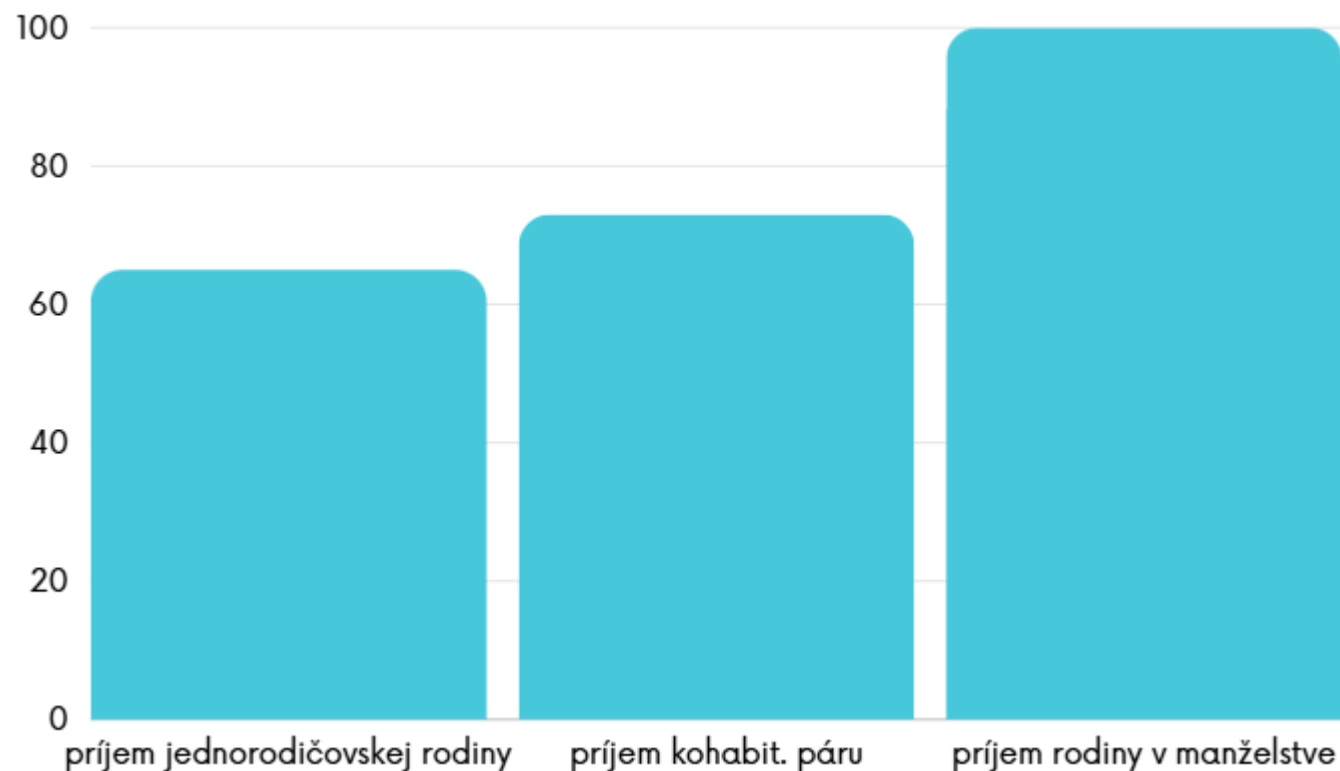
Najviac jednorodičovských domácností je v južných okresoch SR

Z krajských miest sú na tom najhoršie KE

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2023

Ekonomická situácia – príjmy

Neúplné rodiny majú o 35% nižší príjem oproti rodinám v manželstve alebo kohabitujúcim (dáta za r. 2022)

Ekonomická situácia – výdavky

Neúplné rodiny majú v pomere voči príjmu najvyššie výdavky

Dopady na medziročný nárast výdavkov

Nárast výdavkov medzi rokmi 2021 a 2022, u všetkých typov rodín

Inak zvláda zvýšenie výdavkov osamelý rodič ak je na situáciu úplne sám, ako dvaja dospelí s dvomi príjmami v rodine

Zo všetkých typov rodín mali jednorodičovské rodiny najvyšší nárast výdavkov v nasledujúcich oblastiach

Výdavky

- bývanie tvorí 1/3 až 1/2 mesačných výdavkov
- potreby a pomôcky pre deti (škola, škôlka, zošity atd.)
- na strave sa šetrí
- oblečenie deťom nekupujú, dostávajú a zháňajú zadarmo
- rodičia tiež šetria na sebe (nekupujú si obuv, oblečenie, nestarajú sa o zdravie -> vyčerpanie, choroby)

Ohrozenie chudobou

Až polovica jednorodičovských domácností je ohrozená chudobou

Žije v nich 270tis. detí

Hranica chudoby sa vyšplhala na sumu 490€ / mesiac

Životný cyklus jednorodičovstva

Rozpad rodiny

.....???.

Problémy
(€, bývanie)

Osamelosť
vyčerpanie

Zdravotné, výchovné problémy

Naše dáta

V databáze **4 617 žiadateľov o pomoc**

Priemerný žiadateľ:

39 ročná

s

2,3 deťmi

Najčastejšie problémy V Ročnom programe pomoci

- Rodičovské nastavenie vplýva na vzťahy medzi deťmi a rodičmi: **3 013 poradenských stretnutí**
- *90 % tráum prekonaných v detstve a v predchádzajúcom vzťahu má vplyv na súčasné vzťahy v rodinách*
- Zdravotné problémy ovplyvňujúce životy rodičov a detí: **1 928 poradenských stretnutí**
- *Vyčerpanosť rodičov má dopad na ich zdravie a zdravie ich detí*
- Poradcovia riešili tému práce alebo zamestnania: **1 784 poradenských stretnutí**
- *Znevýhodnenie pri pohovoroch/Nespravodlivosť na pracovisku, nastavovaní zdravých hraníc, riešení konfliktov a otázkach súvisiacich s rovnováhou medzi pracovným a osobným životom*

Legislatíva

- **Rodina založená manželstvom je základnou bunkou spoločnosti. Spoločnosť všetky formy rodiny všestranne chráni. Manželstvo je zväzkom muža a ženy. Spoločnosť tento jedinečný zväzok všestranne chráni a napomáha jeho dobro. Manžel a manželka sú si rovní v právach a povinnostiach. Hlavným účelom manželstva je založenie rodiny a riadna výchova detí.**
- Z toho vychádza, že ani v tomto zákone a ani v zákone o zákone o sociálnych službách nenájdeme legislatívne ukotvenie osamelých rodičov a ani ich deti z jednorodičovských domácností
- S pojmom Osamelo pracujúca osoba sa stretávame v Zákonníku práce
- [Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení](#) - Iný poistenec, ktorý prevzal dieťa do starostlivosti a ktorý sa o toto dieťa stará, má nárok na materské odo dňa prevzatia dieťaťa do starostlivosti v období 28 týždňov od vzniku nároku na materské. Osamelý iný poistenec, ktorý sa stará o dieťa prevzaté do svojej starostlivosti, má nárok na materské v období 31 týždňov od vzniku nároku na materské a iný poistenec, ktorý prevzal do starostlivosti dve alebo viac detí a aspoň o dve z nich sa stará, má nárok na materské 37 týždňov od vzniku nároku na materské. Iný poistenec má nárok na materské najdlhšie do dovŕšenia troch rokov veku dieťaťa, ak v posledných dvoch rokoch pred prevzatím dieťaťa do starostlivosti bol nemocensky poistený najmenej 270 dní.

Silný hlas osamelých rodičov

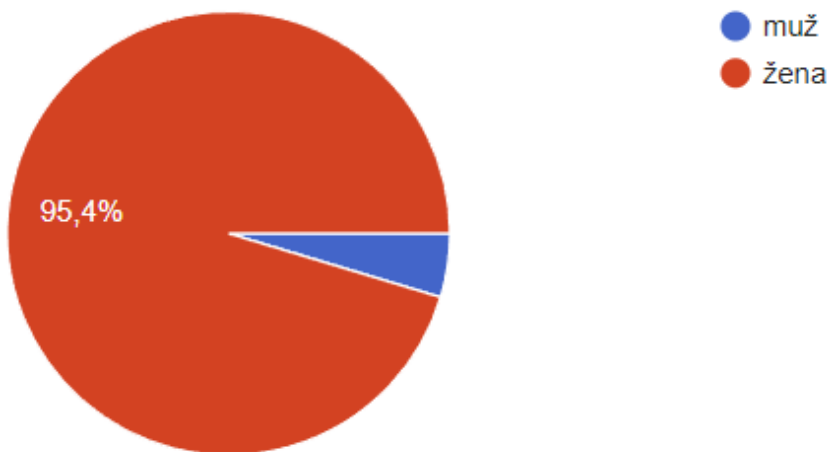
1. Zvýšiť povedomie o problematike jednorodičovských domácností
2. Zvýšiť účasť samotných osamelých rodičov na diskusii o ich postavení v spoločnosti, o ich právach a potrebách, nakoľko sa cítia ohrození – stigmatizovaní
3. Zapojiť specialistov zo štátnej a verejnej správy a pomáhajúcich organizácií do riešení
4. Získať a spracovať dáta o živote osamelých rodičov (dotazníky)
5. Vytvoriť Strategický dokument s odporúčaniami pre NR SR a vládu SR v súvislosti s rozvojom a podporou jednorodičovských domácností na SR

Dotazník o situácii osamelých rodičov

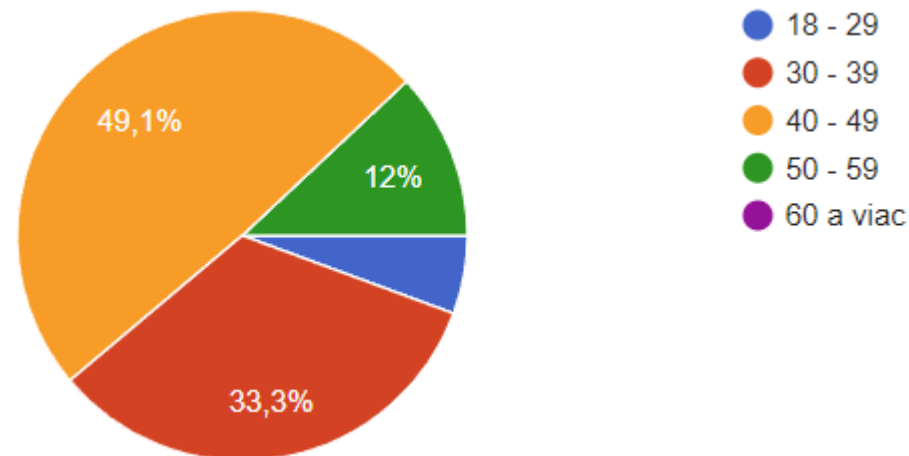
450 respondentov od 1.3.2024-30.9.2024

25% z BA kraja, ostatné rozložené rovnomerne – cca po 10%

POHLAVIE

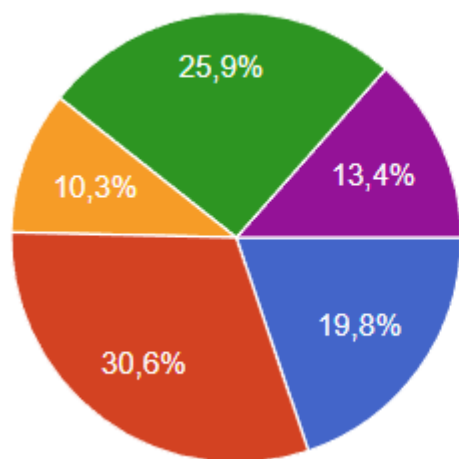
VEK

Dotazník o situácii osamelých rodičov

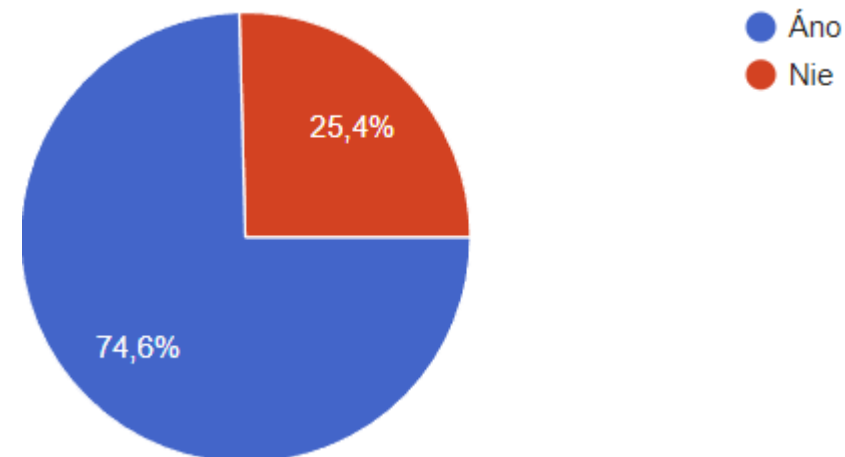
40% zažilo znevýhodňovanie na pracovisku kvôli statusu a **50% pri prijímaní do zamestnania**

V akej oblasti by ste najviac potrebovali príspevok?

- Zdravie (napr. príspevok na odborné vyšetrenie, na voľnopre...)
- Bývanie (napr. príspevok na úhradu nájomného mestského/o...)
- Zamestnanie (napr. príspevok na udržanie pracovného miesta pre...)
- Vzdelávanie detí (napr. príspevky na poplatky do školy, škôlky a na...)
- Výživné (napr. zvýšenie sumy náhradného výživného na sumu...)

Máte záujem zapojiť sa do **programu sprevádzania** po rozpade rodiny?

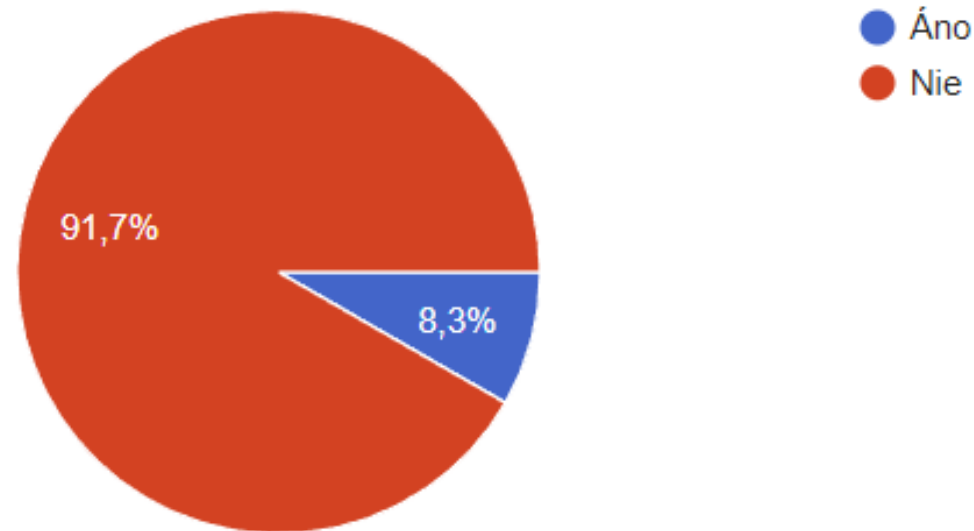

rodič

Dotazník o situácii osamelých rodičov

Je dostatočná dostupnosť sociálnych služieb zo strany samosprávy alebo štátu **pre jednorodičovské domácnosti v mimoriadnych situáciách?**

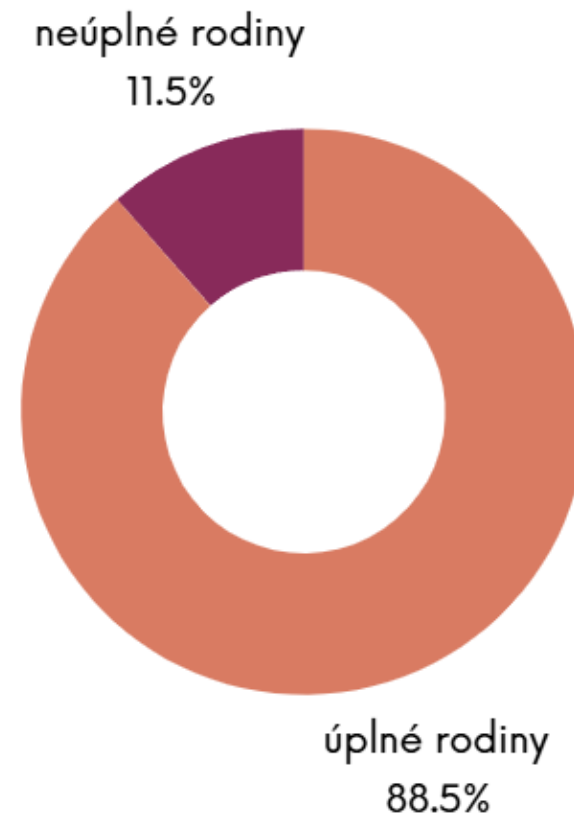
Dáta v Európe

V EÚ je 200mil. domácností, z toho 23mil. jednorodičovských

50% EÚ krajín má národné politiky na sociálnu a ekonom. podporu jednorodičovských domácností

Právo na sociálnu podporu ohrozených rodičov v EÚ je garantované Európskou deklaráciou ľudských práv

*Výskum Parlamentného inštitútu NRSR

Príklady dobrej praxe podpory 1R domácností v Európe

Napr. Francúzsko má definíciu, Grécko, Nemecko či Poľsko majú čiastočne v niektorých zákonoch

Príspevky pre jednorodičov:

- Daňové úľavy a zvýhodnenia
- Jednorodičovské prídavky
- Náhradné/preddavkové výživné
- Bytová pomoc
- Predĺženie nároku na rodič. príspevok či nemoc. dávky
- Príspevky na zabezp. základných potrieb
- Opatrenia súvisiace s min. životným príjmom
- Iné opatrenia (rozvrhnutie prac. času, dostupnosť predškolských zariadení a i.)

Väčšina opatrení smeruje k zvýšeniu fin. zdrojov domácností a ich finančnej stability.

*Výskum Parlamentného inštitútu NRSR

Príklady dobrej praxe podpory 1R domácností v Európe

Rakúsko:

- o 2m. dlhšia rodičov. dovolenka,
- jednorodičovský daňový bonus,
- pri nízkom príjme dodatočná daňová úľava,
- Kinderbetreuungsgeld o 2 – 3 mesiace dlhšie

Francúzsko:

- na 3 mesiace „Príjem aktívnej solidarity“, dávka cca 1 088€ pre rodiča a 1 dieťa, odpočítavajú sa od toho prídavky či pomoc pri bývaní;
- obdoba náhradného výživného 195,85€/mesačne. Možnosť požiadať hneď nasledujúci mesiac po rozchode.
- Akt. riešia predĺženie materskej, zlepšenie podmienok pomoci na bývanie. (vo FR je cca 20% jednorodičovských domácností)

Príklady dobrej praxe podpory 1R domácností v Európe

Nemecko:

- preddavkové výživné,
- nárok na rodičovský príspevok rovnaký ako páry,
- nárok na miesto pre dieťa v škôlke od 1r.,
- max. dĺžka OČR - 30 prac. dní na 1 alebo 70 prac. dní na všetky deti ročne (rovnako ako majú spolu 2 rodičia)

Maďarsko:

- vyššie prídavky (necelé 4€ na 1 dieťa),
- OČR – rovnako ako 2 rodičia, 84 kalend. dní na dieťa (3-6 r.) a 28 kalend. dní na dieťa (6-12 rokov)

Grécko:

- príspevok na nájomné bývanie – od 140 do 210€ (podľa počtu detí a ročného príjmu)

Naše výsledky počas absolvovania Ročného programu sprevádzania a pomoci

- 1. Zlepšenie vzťahov s deťmi a v rodine:** Viacerí klienti zaznamenali posun v komunikácii a vzájomnom počúvaní medzi deťmi. Napríklad, deti sa začali lepšie navzájom počúvať a dodržiavať rozvrh dňa, čo podporilo lepšie rodinné fungovanie.
- 2. Zlepšenie životného komfortu rodiny:** Došlo k zlepšeniu životných podmienok rodín, vrátane finančnej situácie, vďaka komplexnej spolupráci s organizáciou, ktorá poskytovala psychologickú, ekonomickú, sociálnu a i. pomoc.
- 3. Zvýšenie sebadôvery:** Klienti dosahovali pokrok v oblasti sebarealizácie, napríklad začali nadväzovať nové vzťahy, pracovať s kritikou a rozvíjať schopnosť reflektovať na svoje správanie a myslenie.
- 4. Aktivizácia:** Klienti začali byť aktívnejší, pričom si kládli ciele na zlepšenie svojej pracovnej a finančnej situácie, čo im pomohlo samostatnejšie zvládať starostlivosť o deti a riešiť záťažové situácie.

Vízia organizácie JEDEN RODIČ, n. o. pre roky 2024/2025

- Vybudovať sieť regionálnych a inštitucionálnych partnerstiev
- Vytvoriť Platformu na pomoc jednorodičovským domácnostiam – so zapojením špecialistov s verejnej a štátnej správy, NGOs, osamelých rodičov
- Vytvorenie systematickej pomoci / programov na pomoc osamelým rodičom a ich deťom z jednorodičovských domácností vo forme podpory (sociálnej, vzdelávacej, vznik pracovných miest, príspevkov na bývanie, PP a HP)

Povedali o nás

„JEDEN RODIČ mi poskytol online poradenstvo s kariérnym poradcom, životným koučom, psychológom, právnikom, ale aj ekonomické poradenstvo. Pomohli mi zvýšiť sebavedomie. Bola mi poskytnutá pomoc, ako postupovať pri žiadosti o zvýšenie výživného. Vďaka nim som absolvovala online PC kurzy a kurz finančnej gramotnosti. Vďaka nim to teraz lepšie“, uviedla matka Martina

„S podporou a poradenstvom sa Jana postupne pripravila na zmenu vo svojom živote. Pracovný pomer jej po skúšobnej dobe predĺžili a vo voľnom čase začala študovať v odbornom kurze finančného vzdelávania, aby situáciu zastabilizovala. Po absolvovaní odborného poradenstva v oblasti psychológie, práva, financií, kariéry a životného koučingu sa znova naštartovala. Jej cieľom je našetriť si na depozit a bývať so svojimi 3 deťmi vo svojom byte,“ hovorí sociálna pracovníčka Lenka

Povedali o nás

„Vďaka podpore a poradenstvu pomaly ale isto som si vyriešila právne spory. Zlepšil sa mi vzťah s dospelievajúcou dcérou, ktorá sa vrátila do školy. Našla som si prácu na trvalý pracovný pomer v miestnej práčovni. Objavila som v sebe húževnatosť a odvahu a hľadá si novú cestu“, uvidela Eva

„V spolupráci s odbornými pracovníkmi som sa naučila vyrovnat' so stavmi úzkosti a strachu z budúcnosti po úmrtí manžela. Po 1 krát viem aké sú moje práva moje práva a zlepšila som si vzťahy s mojimi deťmi. Nastavila som si deň tak aby som zvládla pomôcť svojej ZŤP dcérke v štúdiu. Dokázala som jej pomôcť k lepšiemu životu napriek prognózam lekárov. Ak by som mala tú príležitosť predĺžiť spoluprácu s pracovníkmi JEDEN RODIČ, neváhala by som, “ uvidela Petra

Pre jednorodičov

Vyplň dotazník o
živote jednorodičov

#silnyhlas
www.jedenrodic.sk

Spolufinancovaný
Európskou úniou

T|F The Transatlantic
Foundation

Pre špecialistov

Vyplňte dotazník o
skúsenostiach s prácou
s jednorodičmi

#silnyhlas
www.jedenrodic.sk

Spolufinancovaný
Európskou úniou

T|F The Transatlantic
Foundation

Ďakujeme

www.jedenrodic.sk